

INTERNATIONELLA
HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Medhjälp respektive medhjälp till medhjälp till upphovsrättsintrång, var går gränsen?

Kandidatuppsats inom affärsjuridik (immaterialrätt)

Författare: Lina Åhgren

Handledare: Anneli Linhard

Framläggningsdatum: 2012-05-14

Jönköping maj 2012

Kandidatuppsats inom immaterialrätt juridik

Titel:	Medhjälp respektive medhjälp till medhjälp till upphovsrättsintrång, var går gränsen?
Författare:	Lina Åhgren
Handledare:	Anneli Linhard
Datum:	2012-05-14
Ämnesord	Immaterialrätt, upphovsrätt, upphovsrättsintrång, medhjälpsansvar, informationssamhällets tjänst, The Pirate Bay.

Sammanfattning

I The Pirate Bay-målet dömdes de tilltalade för medverkan till upphovsrättsintrång. De ansågs genom tillhandahållandet av internetleverantörstjänsten The Pirate Bay ha främjat brott. För att kunna aktualisera påföljder även för medverkansgärningar hänvisade HovR under målet till det medverkansansvar som enligt 23 kapitlet 4 § BrB kan åläggas den som inte anses som gärningsman men som främjat brottslig gärning med råd eller dåd. Domstolen uttrycker i målet att denna paragraf kan få orimliga konsekvenser vid en strikt ordalydelsetolkning, ändå synes det vara en liknande tolkning domstolen i slutändan använder sig utav vid aktualiserandet av medverkansansvar. Vid den bedömning domstolen gör av uppsåt för de tilltalades gärningar, framkommer det att uppsåt av svag karaktär, ett så kallat likgiltighetsuppsåt är tillräckligt. Vidare förs diskussioner från domstolens sida som framhäver att en tjänsts sociala adekvans är av betydelse för om leverantören av sidan bör anses som medhjälpare till brott. Var gränsen för en internetleverantörs ansvar egentligen går framstår onekligen som oklar, i slutändan verkar det helt vara en avvägning av den tillhandahållna tjänstens sociala adekvans i förhållande till vidtagna försiktighetsåtgärder. En sådan argumentation kan inte anses ge vidare vägledning för vad som egentligen krävs av internetleverantörer. HovR:s dom överklagades, HD beviljade dock inte prövningstillstånd för målet. HovR:s dom blev på så vis prejudicerande inför framtida mål inom ämnet. Det kan anses beklagligt att målet inte togs upp av HD då det lämnar vissa frågetecken kring vart gränsen för medhjälp till upphovsrättsintrång går. Det förekommer svårigheter att utifrån domen utreda gällande rätt och vad som faktiskt kan krävas av en internetleverantör för att denne ska kunna undgå att åläggas ett medverkansansvar.

Bachelor thesis in Commercial and Tax Law [Intellectual Property Law]

Title:	What is required in order to escape liability for contributory copyright infringement?
Author:	Lina Åhgren
Tutor:	Anneli Linhard
Date:	2012-05-14
Subject terms:	Swedish Copyright Law, Information Society Services, The Pirate Bay.

Abstract

In the Pirate Bay Case, the defendants were convicted of complicity in copyright infringement. By providing the Internet service *The Pirate Bay*, they were considered conducive of crime. In order to bring penalties for participation deeds to the fore, the Court referred the case to the participation responsibilities under Section 23 Chapter 4 § BrB, which states that Penal Code may be imposed on those who are not considered offenders but promoting criminal activity by advice or deed. The Court expresses that the goal of this section may have a disproportionate impact if literally interpreted, yet it seems to be such an interpretation the Court ultimately used in the actual case, by judging involvement responsibilities. At the Court's judgement of the defendants' intent, it appears that a weak character of intent, a so-called indifference-intent, is sufficient. Furthermore, discussions of the Court highlights that a service's social adequacy is relevant when judging accessories to crimes by the provider of the web page. The limit of liability of an Internet service provider, is undeniably ambiguous, at the end it seems solely to be a question of balance between the social adequacy of the service provided and precautions taken. Such argumentation cannot be considered providing additional guidance for Internet Service Providers. Courts judgement was appealed, but not granted leave of appeal by the Supreme Court. Thus the Courts judgment will be precedent for future cases of this subject. It is to be considered unfortunate that the case was rejected by the Supreme Court, as it leaves some question marks on where the limit of action to copyright infringement goes. There are difficulties on the basis of this verdict to interpret current law and what is actually required of an Internet Service

Provider to avoid being subject of a participation liability.

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte.....	3
1.3 Avgränsning	3
1.4 Metod och material	3
1.5 Disposition	4
2 Gemenskapsrättsliga åtgärder för att förhindra intrång	5
2.1 Direktiv 91/250/EGG	5
2.2 Direktiv 2000/31/EG, E-handelsdirektivet	5
2.3 Direktiv 2001/29/EG, Infosoc-direktivet.....	6
2.4 Direktiv 2004/48/EG, IPRED	6
2.5 Implementering av direktiven i svensk rätt.....	7
3 Svensk upphovsrätt - Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk	8
3.1 Vad upphovsskyddet omfattar	8
3.2 Upphovsrättsintrång	10
4 Medhjälp till brott mot upphovsrättslagen.....	11
4.1 Medhjälp enligt BrB	11
4.2 Medhjälp till brott mot upphovsrättslagen	11
5 Pirate Bay-målet	13
5.1 The Pirate Bay	13
5.2 Tingsrättens dom	13
5.2.1 Yrkanden	13
5.2.2 Medhjälp till brott enligt TR.....	14
5.2.3 Uppsåt?	14
5.2.4 Lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (E-handelslagen)	15
5.2.5 Påföljd	16
5.3 Svea Hovrätts dom	18
5.3.1 Överklagan	18
5.3.2 Hovrättens bedömning	18
5.3.3 E-handelslagen tillämplig?	19
5.3.4 Medhjälp till medhjälp till upphovsintrång	20
5.3.5 Medhjälp till upphovsrättsintrång	21
5.3.6 Påföljd – Allmän prevention.....	22
5.3.7 Beviljades ej prövningstillstånd, HovR:s dom utgör därmed prejudikat	22
6 The Pirate Bay, efter domarna	23
6.1 Sidans utveckling	23
6.2 Kort om film och musikindustrin	23
7 Analys.....	24
7.1 EU:s syn genom direktiven	24

7.2 Fildelning sett ur ett historiskt perspektiv	24
7.3 Rimligt att ålägga tjänsteleverantörer ansvar, då tjänsten som tillhandahålls i sig är fullt legal?	25
7.4 HovR bedömning	25
7.5 Möjliga konsekvenser av domen - dess verkan som prejudikat	26
7.6 Vilka hade konsekvenserna kunnat bli vid motsatt utfall av domen?	28
8 Slutsats	29
Referenslista	30

Förkortningar

BrB	Brottsbalken (1962:700)
CD	Compact Disc
E-handelslagen samhällets tjänster	Lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-
EU	Europeiska Unionen
HD	Högsta domstolen
HovR	Hovrätten
Infosoc	Information Society
IPRED	Intellectual Property Rights Enforcement Directive
NJA	Nytt juridiskt arkiv, avd. I (rättsfall från högsta domstolen)
Prop.	Proposition
STIM	Svenska tonsättares internationella musikbyrå
TR	Tingsrätten
URL	Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk
VHS	Video Home System

I Inledning

I.1 Bakgrund

Det är ett vanligt förekommande bekymmer att skyddat material och skyddade varor utnyttjas genom intrång. Intrång har i stor skala skett genom piratkopiering av kläder, skor och väskor av finare kvalitetsmärken.¹ Dessa piratkopior kan konsumenterna ofta köpa för ett betydligt billigare pris än om originalvarorna istället skulle ha införskaffats. Piratkopiering används ofta som benämning för upphovsrättsintrång, vilket är illegalt², det är dock fortfarande ett problem att dessa varor florerar på marknaden.

I takt med att tekniken utvecklats har även problem uppstått rörande fildelningssajter på internet, dessa erbjuder möjlighet för personer världen över att dels dela med sig av filer, dels möjlighet att ladda ner dem. En av de främsta fildelningssajterna var sidan The Pirate Bay, som administrerats från Sverige.³ Filernas innehåll på sidan varierade, men det rörde sig bland annat om film, musik och spel.⁴ Detta har inneburit att både musik och film för ett inte obetydligt värde laddats ner gratis av människor världen över. Konsekvenserna av den omfattande nedladdningen blev således att flertalet rättighetsägare led enorma inkomstförluster. Tilläggs bör att fildelning inte utgör en olaglig handling. Problem uppstår då det rör sig om fildelning av upphovsrättsligt skyddat material, som publiceras och görs tillgängligt för allmänheten utan upphovsmannens samtycke, något som krävs enligt 2 § URL. Det framgår av 12 § samma lag att upphovsrättsligt skyddat material får framställas för privat bruk men då endast om det inte står i strid med 2 §. Det anses alltså även i de fall då skyddat material framställs för privat bruk stå i strid med lagen om det görs tillgängligt för allmänheten utan upphovsmannens samtycke.

Det har därför varit av hög prioritet på både nationell och på gemenskapsrättslig nivå att erbjuda en lagstiftning med syfte att minska de intrång som kan uppstå vid fildelning. I Europeiska Unionens (EU) direktiv, om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt

---

¹ <http://www.prv.se/sv/Kunskapscenter/Immaterialratt/Piratkopiering/>

² 2 § och 50 § Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (URL).

³ Stockholm Tingsrätts dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet) meddelad den 17 april 2009, s.33.

⁴ Svea Hovrätts deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet) meddelad den 26 november 2010, s.25.

och närstående rättigheter i informationssamhället, framhålls det i ingressen punkt 10 och 11 att ett strikt system för skydd av upphovsrätten krävs för att värna konstnärernas självständighet och värdighet och att upphovsmännen måste erhålla skälig ersättning för att möjliggöra fortskridandet av deras skapande.⁵ Den 29 april 2004 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter. Direktivet implementerades sedan genom den så kallade IPRED-lagen, som i stort innebar ett tillägg av paragrafer i den befintliga lagen om skydd för upphovsrätt.

The Pirate Bay var en av de största fildelningstjänsterna på internet, det är ostridigt att viss del av de filer som funnits tillgängliga på sidan var upphovsrättsligt skyddat material. I januari 2008 väckte därför åklagare Håkan Roswall åtal mot Fredrik Neij, Gottfrid Swart-holm Warg, Peter Sunde Kolmisoppi och Carl Lundström för att dessa tillsammans svarat för sidan The Pirate Bay och ansågs därför gjort sig skyldiga till medhjälp till upphovsrätts-intrång.⁶ Åtalet väcktes för flertalet rättighetsägares räkning, det rörde sig både om ägare till rättigheter för musik och rättighetsägare för film.⁷ The Pirate Bay erbjöd så kallade torrent-filer, som fungerar som ett verktyg som möjliggör själva fildelningen. Originalfilerna ligger alltså inte på hemsidan,⁸ vilket gör att personerna bakom sidan inte kunde dömas med hjälp endast av 53 § URL eftersom den förutsätter att försök till eller att intrång i upphovsrätten faktiskt skett. Tingsrätten (TR) aktualiserade dock 23 kapitlet 4 § brottsbalken (1962:700) (BrB) med innebörden att den som inte anses som gärningsman men som främjat en brottslig gärning med råd eller dåd under vissa förutsättningar kan dömas för medhjälp till brottet.⁹ TR:s dom överklagades varvid hovrätten (HovR) tog över, de kom i slutändan fram till i princip samma sak som TR, påföljderna sattes dock något lägre. Även HovR:s dom överklagades. Det fanns olika teorier huruvida Högsta domstolen (HD) skulle bevilja prövningstillstånd eller inte, på ena sidan fanns de som ansåg att rättsläget var oklart och att en prejudicerande dom från HD var på sin plats, men det fanns även de som ansåg att lägre instans gjort en så pass välgrundad och utförlig utredning i sin dom att det inte fanns an-

---

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället.

⁶ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.15.

⁷ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.2.

⁸ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.14-15.

⁹ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.48.

ledning för HD att ta upp målet. HD avslag den 1 februari 2012 dels begäran om att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen dels meddelade de ej prövningstillstånd.

Samtliga tilltalade dömdes för medhjälp, vilket gör att målet blir prejudicerande för att avgöra vilket ansvar det åligger internetleverantörer. Fråga kan dock efter domen uppstå för hur långt detta ansvar faktiskt sträcker sig och hur benägna domstolarna är att döma personer som varit delaktiga endast på sätt som i domen benämns som ”medhjälp till medhjälp” för ett medverkansansvar?

1.2 Syfte

Arbetet syftar till att, med utgångspunkt i Pirate Bay-målet, utreda var gränsen för medhjälp respektive medhjälp till medhjälp till upphovsrättsbrott går i gällande rätt samt att utreda vilka konsekvenser utgången av detta mål kan få för framtiden.

1.3 Avgränsning

Svensk lagstiftning används för att utreda gällande rätt, dock avgränsas uppsatsen till att endast omfatta lagstiftning inom ämnet upphovsrätt. Vidare berörs EU-rätt för att ge vägledning för EU:s syn på intrång. Främst är det medhjälp respektive medhjälp till medhjälp till upphovsrättsintrång som utreds, även om upphovsrättsintrång i sin vidare bemärkelse berörs i den utsträckning som krävs för pedagogikens skull. Vid granskning av praxis, redogörs för The Pirate Bay-målet, dock läggs ingen större vikt vid den utredning som görs i målet kring förberedelse. Fokus har inte lagts vid att redogöra för hur fildelning, som är den tjänst The Pirate Bay tillhandahåller, praktiskt går till. Arbetet är uppbyggt kring detta mål varför granskning av övrig praxis inte varit aktuell, annan praxis än The Pirate Bay-målet har därför endast berörts kortfattat. Straffrätt kommer ej beröras i vidare mån än nödvändigt för att läsaren ska erhålla en förståelse av hur sanktion för medhjälp till intrång kan aktualiseras.

1.4 Metod och material

Lagtext, praxis, förarbeten och doktrin används för att utreda gällande rätt. Utgångspunkt ligger på praxis i förhållande till svensk lagtext och de EU-rättsliga direktiv som ligger till grund härför.

Den praxis som omfattas främst är de avgöranden som kommit från tingsrätten och hovrätten i The Pirate Bay-målet, men även den praxis som domstolarna berör under målet beaktas.

Doktrin används för att ge inblick i området upphovsrätt och upphovsrättsintrång i vidare bemärkelse. Det är dock medhjälp till upphovsrättsintrång som är aktuellt för utredning i arbetet. The Pirate Bay-målet är ett relativt nytt avgörande vilket resulterar i att vägledning genom doktrin rörande målet ännu inte hunnit bli särskilt omfattande.

1.5 Disposition

Till att börja med redogörs för vad som har hänt och vilka åtgärder som vidtagits på EU-rättslig nivå inom området upphovsrättsintrång, det är dessa direktiv som gett vägledning för hur den svenska lagstiftningen skulle kompletteras för att anpassas efter EU-rätten. Därefter beskrivs kort hur dessa implementerats och hur de kommer till uttryck i svensk rätt.

Vidare beskrivs upphovsrätten och hur skyddet kring detta regleras i svensk rätt, sedan redogörs för vad som utgör medhjälp till brott enligt BrB för att sedan mer specifikt gå in på hur detta ansvar kan aktualiseras i samband med upphovsrättsintrång.

Därefter följer relativt omfattande redogörelser utifrån både TR:s samt HovR:s domar i The Pirate Bay-målet. Det framgår dels hur de aktualiserade medhjälp via BrB, dels deras syn på lagen om elektronisk handels tillämpningsområde, kraven på uppsåt vid medhjälp och medhjälp till medhjälp.

Sedan följer en analys som tar sikte på att utreda var gränsen för medhjälp till upphovsrättsintrång kan anses gå samt vad HovR:s dom som prejudikat kan innebära för bedömning av rättsläget i framtiden, analysen mynnar slutligen ut i en kortfattad slutsats.

2 Gemenskapsrättsliga åtgärder för att förhindra intrång

2.1 Direktiv 91/250/EGG

Redan den 14 maj 1991 kom rådets direktiv 91/250/EGG om rättsligt skydd för datorprogram. Syftet var då att ge datorprogram ett skydd de inte uttryckligen erhöll i medlemsstaternas dåvarande lagstiftning. Det ansågs som ett problem att dessa program kopierades bland annat för den industriella utvecklingen där datorprogram var och fortfarande är av stor betydelse för att industrin ska fungera. Rädsla att kontentan av denna kopiering skulle leda till att skapandet av datorprogram skulle framstå som oattraktivt uppstod. En potentiell följd skulle då kunna bli att utvecklingen för gemenskapens industrier skulle avta. Åtgärden blev därmed ovan nämnda direktiv, som utöver att skapa ett direkt skydd för datorprogram syftade till att ge ett mer enhetligt skydd medlemsstaterna emellan.¹⁰

2.2 Direktiv 2000/31/EG, E-handelsdirektivet

Den 8 juni år 2000 framställdes ett direktiv om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster på den inre marknaden, särskilt berördes elektronisk handel. Syftet bakom direktivet var bland annat att underlätta och uppmuntra utveckling av ny informationsteknik. Europaparlamentet och rådet fastställde härigenom ett ansvarsfrihetsföreläggande för tjänsteleverantörer vars verksamhet är begränsad till en teknisk process att driva och erbjuda tillgång till ett kommunikationsnät där information som användare gör tillgängligt vidarebefordras eller tillfälligt lagras, med syfte att endast göra denna överföring effektivare. Verksamheten ska för att dessa ansvarsfrihetsregler ska bli aktuella vara en rent teknisk, automatisk och passiv tjänst, det vill säga leverantören av tjänsten varken har kännedom om eller kontroll över den information som lagras eller förs vidare genom tjänsten.¹¹ Det finns dock inskränkningar i denna ansvarsfrihet, exempelvis då en tjänsteleverantör anses begått brott genom uppsåt.¹²

---

¹⁰ Rådets direktiv 91/250/EGG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG, det så kallade E-handelsdirektivet, punkt 42 i ingressen.

¹² Se exempelvis 19 § Lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (E-handelslagen).

2.3 Direktiv 2001/29/EG, Infosoc-direktivet

Ett år senare den 22 maj 2001 kom Europaparlamentets och rådets direktiv med syfte att harmonisera vissa aspekter av upphovsrätten och dess närstående rättigheter i informationssamhället.¹³ Det ansågs härigenom önskvärt med en harmoniserad lagstiftning för medlemsstaterna på området, för att undvika inskränkningar av den fria rörligheten av varor och tjänster besläktade med immaterialrätten.¹⁴ Det ansågs viktigt för att kunna erbjuda upphovsmän inom gemenskapen ett ökat skydd mot intrång. För att utövande konstnärer och upphovsmän ska ha möjlighet att fortsätta sitt skapande ansågs det av betydelse att ersättning tillfaller upphovsmännen motsvarande det bruk deras verk utsätts för. Ersättningen bör även finansiera det skapande som legat till grund för verken, för att ge plats åt ett fortskridande kulturliv.¹⁵ I direktivet framgår att medlemsstaterna bör ha lämpliga sanktioner för intrång, sanktionerna ska enligt artikel 8.1 vara effektiva, proportionella och avskräckande. Vidare följer av artikel 8.3 att medlemsstaterna har ett ansvar att möjliggöra för rättighetsinnehavare att kunna ålägga ansvar för en mellanhand vars tjänst används av annan för intrång.

2.4 Direktiv 2004/48/EG, IPRED

Den 29 april 2004 kom sedan Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter. Den engelska lydelsen av direktivet är "Intellectual Property Rights Enforcement Directive", vilket medfört att direktivet ofta nämns vid förkortningen IPRED. Direktivet syftade till att ytterligare förstärka skyddet för immateriella rättigheter, och att hindra fortsatt immaterialrättsintrång, bland annat tillkom informationsföreläggande genom direktivets artikel 8. Informationsföreläggandet ska enligt artikeln aktualiseras i samband med rättegång gällande immaterialrättsintrång och ska fungera som svar på en berättigad och proportionell begäran av käranden. Informationsföreläggande kan endast meddelas av behörig myndighet. Den information som kan tvingas lämnas i dessa situationer är information om ursprung och distributionsnät för de intrånggörande varorna eller tjänsterna, det är både intrångsgöraren själv samt annan person som på vissa sätt kan anses inblandad kring intrången som kan bli tvungen att härigenom lämna

---

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG, det så kallade infosoc-direktivet, punkt 1 i ingressen.

¹⁴ Infosoc-direktivet, punkt 6 i ingressen.

¹⁵ Infosoc-direktivet, punkt 10-12 i ingressen.

denna information.¹⁶ Artikel 1 beskriver att direktivet omfattar de åtgärder, förfaranden och sanktioner som är nödvändiga för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter, som även omfattar industriella rättigheter. I ingressens 23 punkt framgår att artikel 8.3 i infosoc-direktivet inte bör påverkas genom direktivet.

2.5 Implementering av direktiven i svensk rätt

Dessa direktiv har implementerats i den svenska lagstiftningen och på så vis medfört ett utökat skydd för upphovsmän och rättighetsägare. IPRED-direktivet medförde som ovan nämnt ett tillägg av paragrafer, 53 § URL utvidgades genom att nya underparagrafer tillkom vid implementeringen. 53 c-g §§ stadgar vilka villkor som krävs för informationsföreläggandet. I 53 h § tillkom även en bestämmelse som stadgar att domstolen på yrkande av käranden, i mål om intrång eller överträdelse enligt 53 §, får ålägga den som företagit den olovliga handlingen att bekosta åtgärder för spridning av domen. Paragrafen kan enligt andra stycket även aktualiseras i samband med försök eller förberedelse till intrång enligt 53 §.

---

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG, artikel 8.

3 Svensk upphovsrätt - Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

3.1 Vad upphovsskyddet omfattar

Enligt 1 § URL har den som skapat ett litterärt eller konstnärligt verk upphovsrätt till verket. Lagen omfattar verk som skönlitteratur, datorprogram, musikaliska/ sceniska verk, filmverk samt fotografiska verk. När exempelvis en författare skapat ett litterärt verk får denne utan ansökan om registrering genom URL ett upphovsrättsligt skydd som innebär ensamrätt till verket.¹⁷ Ensamrätten innebär enligt 2 § URL en rätt att uteslutande förfoga över verket genom framställning av exemplar och rätten att göra det tillgängligt för allmänheten, vilket innebär att det är upphovsmannen som bestämmer vilka som får använda verket och i vilka sammanhang det får användas.¹⁸ Det skydd ensamrätten innebär omfattar även närstående rättigheter enligt 46 § URL. Det finns dock vissa undantag och inskränkningar i denna ensamrätt, som exempel kan nämnas 12 § URL där det framgår att ett eller några få exemplar av offentliggjorda verk får framställas för privat bruk, detta gäller dock inte om den egentliga förlagan framställts eller gjorts tillgänglig för allmänheten i strid med 2 § URL. Förr i tiden var det vanligt att CD-skivor och VHS-band lånades ut mellan vänner som framställde nya exemplar av verken för privat bruk. På så vis kunde de undslippa att behöva köpa samtliga CD-skivor och VHS-band som de ville ha och istället dra nytta av varandras samlingar. Detta torde varit tillåtet enligt 12 §, under förutsättning att den ursprungliga CD-skivan eller VHS-bandet framställts i enlighet med 2 §.

Det skydd upphovsmannen erhåller genom URL är inte knutet till idén i sig, utan skyddet sluts kring den slutgiltiga produktion som framkommer genom att denne sätter sin prägel på själva idén.¹⁹ Idén kan alltså utan att intrång sker brukas av andra och slutprodukten som de formar kan även den erhålla ett upphovsrättsligt skydd om det är tillräckligt unikt och skilt från tidigare skyddade verk. Att en slutproduktion är tillräckligt unik och anses tillräckligt personligt utformad för att få ett självständigt skydd och inte göra intrång på tidigare skyddade verk brukar benämnas som att det har verkshöjd. Vid bedömning om ett verk är

---

¹⁷ Olsson, Henry, Upphovslagstiftningen en kommentar; upplaga 3:1, Nordstedt Juridik AB, 2009, s. 27.

¹⁸ Olsson, Upphovslagstiftningen, s. 21.

¹⁹ Olsson, Upphovslagsstiftningen, s. 27.

så pass originellt att det förtjänar ett upphovsrättsligt skydd, har det uttryckts att det ska vara otänkbart att två personer oberoende av varandra ska kunna upprätta likadana verk.²⁰

Ovan nämndes att det i 2 § URL tillskrivs upphovsmannen en ensamrätt att förfoga över verket, med innebörden att det endast är upphovsmannen som får framställa exemplar samt göra verket tillgängligt för allmänheten. Vidare följer av 2 § 3 stycket definitioner av när ett verk anses tillgängliggjort för allmänheten. Det beskrivs i 1 punkten att ett verk räknas som tillgängligt då det överförs till allmänheten, det kan ha överförts på trådbunden eller trådlös väg från en plats skild från platsen där allmänheten har möjlighet att ta del av det. Det ska dock röra sig om överföring av den art innebärande att mottagaren själv har möjlighet att välja dels mottagarplats, dels tidpunkt, för var och när de vill ta emot verket.

Lydelsen av 2 § 1 stycket URL som beskriver att det tillfaller upphovsmannen en ensamrätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar och göra det tillgängligt för allmänheten tar syfte på de ekonomiska rättigheterna. Framställningar och tillgängliggörande för allmänheten innebär ofta intäkter för upphovsmannen. Vid de fall de ekonomiska intäkterna för upphovsmannen uteblir exempelvis genom intrång försvåras samtidigt upphovsmannens fortsatta skapande. Ett ekonomiskt skydd är därför av ytterst stor vikt för upphovsmannen.²¹ I dagens samhälle har utövande konstnärer och upphovsmän vanligtvis bolag i ryggen som ombesörjer marknadsföring och dylikt. De ekonomiska rättigheterna är överlåtbara, vilket ger upphovsmännen möjlighet att sälja rättigheterna. I de fall upphovsmännen har slutit avtal med bolag är det även vanligt att de sålt de ekonomiska rättigheterna till verken till dem. Intäkterna tillfaller då oftast upphovsmännen och bolagen utefter överenskommelse dem emellan. Det råder i princip avtalsfrihet på området, det är allmänna avtalsrättsliga och obligationsrättsliga regler som styr även vid upprättandet av avtal inom det immaterialrättsliga området.²² Utöver det vanliga upphovsrättskyddet, föreligger som ovan nämnt även ett skydd för närstående rättigheter, vilket tillfaller exempelvis filmproducenter i samband med filminspelningar.²³

---

²⁰ Bernitz Ulf, Karnell Gunnar, Pehrson Lars, Sandgren Claes, Immaterialrätt och otillbörlig konkurrens, elfte upplagan, Handelsbolaget Immaterialt Rättsskydd i Stockholm, 2009, s. 48.

²¹ Bernitz mfl. Immaterialrätt och otillbörlig konkurrens, s.30.

²² Bernitz mfl. Immaterialrätt och otillbörlig konkurrens, s.371-372.

²³ 46 § URL samt TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.46.

De ideella rättigheterna framkommer i 3 § URL, syftet är att enligt första stycket ge upphovsmannen plats i form av att namngiva denne i samband med att verket framställs och tillgängliggörs för allmänheten, enligt andra stycket får verket inte heller utsättas för några ändringar eller framställas på vis som kan framstå som kränkande gentemot upphovsmannen. Dessa ideella rättigheter är med tanke på deras natur inte överlåtbara.

3.2 Upphovsrättsintrång

Vid situationer då det skydd som följer av 1 och 2 kapitlen samt 41 § och 50 § URL inte respekteras och utomstående företar handlingar som inkräktar på upphovsmannens rättigheter uppstår ett upphovsrättsintrång. Eventuella påföljder för sådana intrång framgår av 53 § första stycket URL som böter eller fängelse i högst två år, dock förutsatt att uppsåt eller grov oaktsamhet förelåg gärningen. Vidare följer av femte stycket samma paragraf att ansvar enligt 23 kapitlet BrB aktualiseras vid försök eller förberedelse till de brott som beskrivs i paragrafens första och tredje stycke. Enligt 57 § URL ska vad som föreskrivs enligt 53 § även gälla för intrång i närstående rättigheter.

4 Medhjälp till brott mot upphovsrättslagen

4.1 Medhjälp enligt BrB

Brottsbalkens 23 kapitel stadgar bestämmelser kring försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott. Enligt 23 kapitlet 4 § i denna lag kan den som inte anses som gärningsman men som främjat en brottslig gärning med råd eller dåd under vissa förutsättningar dömas för medhjälp till brottet. För att kunna ådömas straff för medhjälp till brott krävs dock att ett huvudbrott begåtts. Det är av mindre relevans för bedömningen av om medhjälp till brott föreligger eller ej om gärningsmannen till huvudbrottet kan åläggas straff.²⁴ Denna paragraf kan aktualiseras i samband med samtliga specialstraffrättsliga brott med fängelse som möjlig påföljd och kräver inte att medverkande av betydande karaktär påvisats.²⁵ Enligt följande paragraf, det vill säga 23 kapitlet 5 § BrB, framkommer att den som medverkat endast i mindre skala kan dömas till straff under vad som föreskrivits i lag och i vissa fall kan straff undgås. I prop.2004/05:110, nämns på s.339 att medverkansansvaret i svensk rätt kommit att omfatta även de som inte haft en betydande medverkan. I proppen hänvisas till ett mål där en man dömts för medverkan till misshandel endast för sitt val av att handha sin väns rock medan denne misshandlat en människa.²⁶

NJA 2006 s. 535 rörde fråga om två personer kunde åläggas straff för grovt rån. I målet förklarar HD att straffskalan för ett brott inte är bundet till om en medverkande ses som gärningsman, anstiftare eller medhjälpare och det föreligger ej hinder mot att gärningsmannen tilldelas lindrigare straff än exempelvis anstiftaren. Straffet ska bedömas efter vad varje medverkande gjort sig skyldig till.

4.2 Medhjälp till brott mot upphovsrättslagen

Då fängelse är en påföljd som kan aktualiseras genom 53 § URL för upphovsrättsintrång kan således även den som medverkat till brott av sådan karaktär ådömas straff genom 23 kapitlet 4 § BrB, förutsatt att handlingarna föregåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

---

²⁴ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.52.

²⁵ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.62.

²⁶ NJA 1963 s. 574.

enligt 53 § URL.²⁷ I förarbetena till implementeringen av Europaparlamentets och Rådets direktiv 2001/29/EG förtydligades som ovan nämnts att medverkansansvaret i praxis getts relativt stort utrymme och att det inte krävts medverkan av omfattande natur för att åläggas straff för medverkansgärningar. Vidare fördes diskussion kring att det för en mellanhand inte kunde anses tillräckligt att denne endast tillhandahöll och bedrev en internetleverantörstjänst. Mellanhanden måste utöver själva tillhandahållandet exempelvis även fått konkreta indikationer på att tjänsten utnyttjas för olagliga intrång.²⁸ Bedömning krävs således om uppsåt eller grov oaktsamhet förelegat handlingarna, för att utreda om 53 § URL kan aktualiseras.

---

²⁷ Axhamn Johan IRI Promemoria 1/2012, Ansvar för medhjälp till upphovsrättsintrång-särskilt i online-miljö, Institutet för rättsinformatik Juridiska fakulteten, Stockholms universitet, s.1.

²⁸ prop.2004/05:110, s.339-340.

5 Pirate Bay-målet

5.1 The Pirate Bay

Hemsidan The Pirate Bay, tillhandahöll via de tilltalade en fildelningstjänst förlagd på internet. Fildelning innebär i korta drag att en användares filer på dennes dator görs åtkomliga för andra användare i ett datornätverk, genom användarnas datorer.²⁹ Det fanns filer åtkomliga genom hemsidan av både upphovsrättsligt skyddat liksom inte skyddat material. Sidan The Pirate Bay togs år 2004 över av två av de tilltalade i målet Fredrik Neij och Gottfrid Svartholm och till en början riktade sig verksamheten främst till svenska användare. Senare samma år blev också Carl Lundström involverad i verksamheten genom att han bidrog till verksamheten med vissa inventarier och en lokal att husera i. I januari 2005 kom idén om en internationell lansering att ta fart, vilket föregicks av en omstrukturering bland annat genom ägarstrukturering i bolagsform. De tog då hjälp av utomstående med reklam i form av annonsering på hemsidan och i samband med detta blev även Peter Sunde Kolmisoppi aktuell för samarbetet då han bidrog vid ändringarna som krävdes av sidan. Den nya sidan blev klar i juni 2005.³⁰

5.2 Tingsrättens dom

5.2.1 Yrkanden

Åklagaren företrädde flertalet bolag från både musik- och filmbranschen, åtalet byggdes på yrkande om ansvar för de tilltalade för medhjälp till upphovsrättsintrång samt för förberedelse till upphovsrättsintrång. De tilltalade hade alla på något vis koppling till The Pirate Bay. Samtliga tilltalade i målet bestred både ansvar för medhjälp, som förberedelse till brott mot upphovsrättslagen.³¹ De tilltalade gjorde bland annat gällande att fildelningstjänsten i sig inte var olaglig, att lagen om elektronisk handel och dess regler om ansvarsfrihet skulle vara tillämpliga på sajten samt att denna lags utformning i förhållande till EU-direktivet var oklar, vilket medförde att ett förhandsavgörande från EU borde inhämtas.³² Målsägandebo-lagen anförde att de tilltalade uppsåtligen eller i vart fall av oaktsamhet medverkat till och

---

²⁹ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.14.

³⁰ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.29-31.

³¹ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.17-18.

³² TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.25.

förberett upphovsrättsintrången genom att de möjliggjort att skyddade verk tillgängliggjorts för allmänheten. De ansåg därmed att det förelåg ersättningsskyldighet att betala för uppkommen förlust.³³ Åtalet berörde både intrång i upphovsrättsskyddet samt dess närstående rättigheter. Intrången ansågs ha förekommit genom tillgängliggörande via överföring till allmänheten, denna överföring ansågs på sidan 56 i TR:s dom förekommit genom att de tillgängliggjorts via sajten. Det är detta tillgängliggörande för allmänheten som sker via fildelningen som ansågs utgöra huvudbrott i målet. De tjänster som The Pirate Bay tillhandahållit ansågs av TR underlättat och främjat detta huvudbrott.

Det framgick av omständigheterna i målet som ostridigt att de tilltalade genom fildelningstjänsten till andra erbjöd dels möjlighet att ladda upp torrentfiler, dels en databas kopplad till en katalog med torrentfiler, dels möjlighet att söka och ladda ner dessa samt en funktion som gjorde det möjligt för användarna att få kontakt med varandra genom den tracker-funktion som erbjöds på sidan.³⁴

5.2.2 Medhjälp till brott enligt TR

URL saknar bestämmelser som stadgar påföljd för medhjälp till upphovsrättsintrång. TR aktualiserade därmed 23 kapitlet 4 § BrB, som stadgar att den som inte anses som gärningsman men som främjat en brottslig gärning med råd eller dåd under vissa förutsättningar kan dömas för medhjälp till brottet. TR ansåg att denna paragraf gick att aktualisera i samband med samtliga specialstraffrättsliga brott med fängelse som möjlig påföljd och krävde inte att medverkande av betydande karaktär påvisats.³⁵ Vidare ansåg TR att samtliga av de tilltalade varit direkt eller indirekt av betydelse för verksamheten, vilket gjorde att de borde anses solidariskt ansvariga för sidan.

5.2.3 Uppsåt?

För att de skulle kunna döma dem för medhjälp krävdes dock att de handlat uppsåtligt, inte bara vid medverkansgärningen utan det krävdes även att uppsåt förelåg till huvudbrottet.

---

³³ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.24.

³⁴ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.15 och 19-21.

³⁵ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.62-63.

TR hänvisar till praxis framtagen i NJA 2007 s.929³⁶, och kommer därigenom till slutsatsen att den tilltalades uppsåt inte måste täcka specifika alster som tillgängliggjorts, uppsåt till det förhållandet att skyddade verk förekommit på sidan ansågs istället som tillräckligt.

TR ansåg att de haft uppsåt till de faktiska omständigheterna som utgjort medhjälpshandlingar i målet. De ansåg även att det faktum att de tilltalade hade vetskap om att sidan tillhandahållit skyddade verk visade prov på uppsåtligt beteende, eftersom de underlåtit handling för att motverka denna förekomst.³⁷

TR framhöll även på sidan 69-70 i målet att The Pirate Bay haft intäkter via den reklam som funnits på hemsidan, som till viss del enligt de tilltalade finansierat dess verksamhet, inneburit att utnyttjandet av upphovsrättsligt skyddat material kunde anses utförd i kommersiell skala.

5.2.4 Lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster

De tilltalade åberopade bland annat att lagen om elektronisk handel och de ansvarsfrihetsregler som stadgas därigenom skulle vara tillämpliga på fallet. Ansvarsfrihetsreglerna tog syfte på vissa fall då tjänsteleverantörer enligt lagen kunde undslippa straff samt ersättningskyldighet. Lagen är ett resultat av implementeringen av det så kallade E-handelsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden). TR ansåg att The Pirate Bay genom att sidan delvis finansierats genom reklamintäkter, uppfyllde de krav som ställs för att falla in under lagen.³⁸ TR ansåg vidare att lagens 18 § var tillämplig då verksamheten erbjöd en lagringstjänst. 18 § innebar att en tjänsteleverantör som lagrar information som lämnats av en tjänstemottagare, på grund av innehållet i informationen inte ska vara skyldig att ersätta skada. Förutsättningarna för att leverantören ska undslippa ersättningsskyldighet är dock följande, leverantören ska inte känt till att den olagliga informationen eller verksamheten förekommit och inte heller varit medveten om

---

³⁶ I NJA 2007 s.929 uttrycktes att uppsåtet inte behövde omfatta vilka skatter och avgifter som kunde påverkas av handlandet eller exakt vilket belopp som riskerat att undandras. Vidare ansågs i målet orimligt att uppsåtet skulle täcka omständighet som i vilket bolag skatteundandragandet skett eller vilka personer som utfört huvudbrottet.

³⁷ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.68-69.

³⁸ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.73-74.

fakta eller omständigheter som innebar att det framstätt som uppenbart att olaglig information eller olaglig verksamhet förekommit, eller så snart kännedom om att sådana förutsättningar föreligger, denne utan dröjsmål ska förhindra vidare spridning av informationen. TR ansåg dock att det måste framstätt som uppenbart för de tilltalade i fallet att det förekom skyddat material på The Pirate Bay, de hade erhållit uppmaningar från olika rättighetsägare med önskan att de skulle avlägsna detta material å deras vägnar, vilket dock inte skett.

På grund av det ovan anförda ansåg TR att de förutsättningar som föreligger för att undslippa ansvar enligt 18 § inte kan anses uppfyllda. Det ansågs även att 19 § samma lag kunde vara tillämplig, enligt denna paragraf ska en tjänsteleverantör som lagrar information för annan dömas till ansvar för brott som avser innehållet i informationen endast om brottet begåtts uppsåtligt. TR ansåg att inte heller ansvarsfriheten som föreskrivs härigenom kunde vara tillämplig då de ansåg att uppsåt förekom med beaktande av det faktum att de tilltalade inte företagit handling med syfte att avlägsna det skyddade material som förekom på sidan.³⁹ TR ansåg inte att oklarheter gällande hur direktivet eller lagen borde tolkas förelåg, de ansåg som ovan nämnts att lagen i sig var tillämplig i målet, dock inte att kriterierna för ansvarsfrihet uppfyllts av de tilltalade. De ansåg inte heller att ansvarsfrihetsreglerna som förekommer i direktivet kunde ges en vidare tolkning än den de använde vid tolkningen av lagen.

Med hänsyn till att de inte ansåg att det förelåg några oklarheter gällande hur detta skulle tolkas föreföll det enligt TR onödigt att inhämta förhandsavgörande från EU kring tolkning av direktivet som en av de tilltalade begärt.

5.2.5 Påföljd

TR ansåg att de tilltalade efter bedömning av ovanstående kunde dömas solidariskt eftersom de drivit verksamheten ihop, till böter eller fängelse, högst två år enligt 53 § URL.⁴⁰ De tilltalade gjorde i målet gällande att de inte borde bli ersättningsskyldiga för hela skadan om de dömdes för att ha medverkat till brott och i många fall är straffvärdet för medverkansgärningar lägre än straffvärdet för själva huvudbrottet.

---

³⁹ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.75-76.

⁴⁰ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.77-78.

Det framhölls dock praxis som visar på undantagsfall då medverkansbrott mot URL bedömts ha ett likvärdigt straffvärde som för huvudbrottet. I målet hade de tilltalade tillhandahållit möjlighet för andra att tillgängliggöra och ta del av skyddat material och denna tjänst hade tillhandahållit på kommersiellt vis genom att de fått intäkter via reklam på sidan. De som tillgängliggör skyddade verk genom sidan är att se som gärningsmän till huvudbrottet, dessa erhåller dock ingen ekonomisk vinning för att de tillgängliggjort verken till skillnad från de tilltalade.⁴¹

TR ansåg därför inte att det förelåg hinder att ålägga de tilltalade ersättningsskyldighet för ren förmögenhetsskada uppkommen genom brott i enlighet med vad som föreskrivs om ersättningsskyldighet i URL. I 54 § första stycket och 57 § URL finns stadgande som ålägger den som gjort intrång i skyddade verk och dess närstående rättigheter i strid med 2 § att ersätta rättighetsägaren för detta intrång. Av andra stycket i 54 § framgår att ersättningen även ska täcka annan förlust än uteblivet vederlag, det vill säga även annan ekonomisk skada som uppkommit genom intrånget om detta skett uppsåtligen.⁴² För att kunna beräkna storleken på vad som utgjorde skälig ersättning i målet ansågs det relevant att beräkna vad rättighetshavarna borde fått betalt för en nedladdning av skyddat material.⁴³ Ersättning för annan förlust kunde avse ersättning för exempelvis nedgång i försäljning av lagligen tillhandahållna prestationer, uteblivna beställningar eller uteblivna möjligheter att använda verken på annat sätt.⁴⁴ Det intrång som förekommit ansågs ha varit av betydande omfattning och det ansågs av TR att det därav uppkommit följdförluster för rättighetshavarna, i sådana fall har det enligt praxis framkommit att särskild utredning inte ansetts nödvändig.

Skadestånd kan jämkas om det anses oskäligt betungande i förhållande till den skadeståndsskyldiges ekonomiska förhållanden. I målet uppgår skadestånden till betydande belopp, men TR ansåg inte att jämkning var aktuell med hänsyn till att intrånget ansåg skett både

---

⁴¹ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.80.

⁴² TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.85.

⁴³ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.97.

⁴⁴ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.99.

uppsåtliga och i kommersiell skala.⁴⁵ TR dömde efter ovanstående bedömning de tilltalade för medhjälp till upphovsrättsintrång till ett års fängelse samt omfattande skadestånd.

5.3 Svea Hovrätts dom

5.3.1 Överklagan

TR:s dom överklagades varvid HovR tog upp målet. Vid förhandlingarna i HovR uteblev Gottfrid Svartholm Warg, frånvaron var grundad på sjukdom, vilket bedömdes utgöra giltig ursäkt enligt rätten. Samtliga av de övriga tilltalade infann sig vid förhandlingarna och deldomen kom därför att endast beröra deras överklaganden. De tilltalade Fredrik Neij, Peter Sunde Kolmisoppi och Carl Lundström yrkade samtliga ansvarsfrihet för medhjälp till upphovsrättsbrott.⁴⁶ De önskade genom överklagandena nedsättning både gällande skadestånden samt längden av fängelsestraffen.

5.3.2 Hovrättens bedömning

HovR delade TR mening gällande att huvudbrotten skett på olovlig väg i och med avsaknad av rättighetsägarnas samtycken.⁴⁷

Till skillnad från TR gjorde HovR bedömningen att något utvidgat medverkansansvar inte kunde anses föreligga. De ansåg inte att det förelåg omständigheter i fallet som talade för att avsteg från den huvudprincip om individuell bedömning de ansåg framgick av lagtexten i 23 kapitlet 4 och 5 §§ BrB. Det kunde enligt HovR inte anses tillräckligt att samtliga tilltalade medverkat, varit medvetna om samt godkänt varandras gärningar för att de borde dömas för ansvar för de medtilltalades gärningar.⁴⁸

Liksom TR fann HovR att The Pirate Bay tillhandahöll tjänster som vid samverkan inneburit att huvudbrotten underlättats. På grund av detta kunde de fällas genom ordalydelsen i 23 kapitlet 4 § BrB för ansvar för medhjälp till brott. HovR för en diskussion kring hur en or-

---

⁴⁵ TR:s dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet), s.100.

⁴⁶ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.11.

⁴⁷ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.16-17.

⁴⁸ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.18-ff.

dalydelsestolkning av 23 kapitlet 4 § kan medföra orimliga konsekvenser. De gjorde vidare en tolkning huruvida denna paragraf vid en sådan tolkning även kan innefatta att söksidor som Google och Youtube kan innefattas som medhjälpare till brott. Sammanfattningsvis konstaterade HovR att dessa sidor till skillnad från The Pirate Bay har ett allmänt samhällsnyttigt intresse genom laglig verksamhet och att de vidtar försiktighetsåtgärder för att hindra intrång vilket ansågs tillräckligt för att sidorna kunde betraktas som lagliga. The Pirate Bay hade istället till övervägande del använts som fildelningstjänst, även om det i målet inte var helt klarlagt hur stor del av det material som förekommit på sidan var att betrakta som lovligt, det vill säga att samtycke till tillgängliggörandet fanns, så ansåg HovR att de verk som varit föremål för användarnas aktivitet främst utgjorts av skyddade sådana. Vidare gjordes avvägning av det socialt adekvata intresset att tillhandahålla en tjänst för fildelning av legalt material och den helt uppenbara risken för att verksamheten i massiv omfattning skulle leda till intrång, till det togs hänsyn till att de inte vidtagit några som helst försiktighetsåtgärder, HovR fann därmed att ansvarsfrihet inte kunde aktualiseras.⁴⁹

5.3.3 E-handelslagen tillämplig?

Vid bedömning av huruvida e-handelslagen var tillämplig kom HovR till samma slutsats som TR, det vill säga att lagen var tillämplig men att ansvarsfrihet enligt denna lag endast kunde vara för handen om gärningarna inte kunde förknippas med ett uppsåt.⁵⁰

HovR ansåg vid de individuella uppsåtsbedömningar som gjordes att det ålegat Fredrik Neij ett underlåtenhetsansvar, de ansåg att det kunde krävas att han då han fått vetskap om de olovliga filernas existens på sidan vidtog handling som ett led i det val han uppenbarligen måste gjort att fortsätta arbetet med verksamheten trots intrången. Vilket enligt HovR objektivt kunde bedömas som medhjälp till upphovsrättsbrott grundat på ett uppsåt. På grund av detta kunde ansvarsreglerna inte komma i fråga.⁵¹

---

⁴⁹ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.23-25.

⁵⁰ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.26.

⁵¹ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.27-28.

5.3.4 Medhjälp till medhjälp till upphovsintrång

För bedömning av Carl Lundströms medverkan ansåg de att den upplåtelse av datorer för driften av The Pirate Bay⁵² han stått för inte kunde ses som överföring till allmänheten.⁵³ Hans gärningar kunde dock betraktas som ett indirekt främjande, ”medhjälp till medhjälp” uttrycktes det i domen. Detta begrepp har i doktrin framstått som oklart ifall det borde omfattas av 23 kapitlet 4 § BrB som straffbar och vägledning i praxis fanns inte.⁵⁴ HovR fann att straffansvar för ovan nämnda fall endast kunde föreligga om ett direkt eller indirekt uppsåt förelåg handlingarna. Syftet till hans handlingar ansågs varit rent affärsmässiga, men de har ändå bidragit till de upphovsrättsintrång som ägt rum genom att han tillhandahållit verksamheten datorer, bandbredd och datorskåp.

Målsäganden åberopade ett utlåtande av hur professor emerita Suzanne Wennberg sett på medhjälp till brott, genom en parallell till hotell som hyr ut rum med vetskap att det förekommer prostitution på de uthyrda rummen. Hotellen torde då kunna bli skyldiga genom 23 kapitlet 4 § BrB för medhjälp till brott om de haft ett likgiltighetsuppsåt. Fråga uppstår dock för HovR som en parallell till ovan nämnda möjligheten att bli skyldig för medhjälp till medhjälp om även hotellens finansärer skulle kunna bli skuldbelagda om även de haft vetskap om förekomsten av prostitution på hotellet.⁵⁵ HovR drar följande slutsats:

”Med hänsyn till den försiktighet som är påkallad vid bestämmandet av gränsen för det straffbara området, samt ovan redovisade generella betänkligheter, bedömer hovrätten att straffansvar för en internetleverantörs medhjälp till en kunds medhjälp till immaterialrättsliga brott som regel bör kunna komma i fråga endast om ett direkt eller indirekt uppsåt föreligger, dvs. antingen att den medverkande har för avsikt att främja brott och att den brottsliga gärningen är själva syftet med hans agerande eller att ett sådant främjande är en nödvändig bieffekt av hans handlande.”⁵⁶

Slutligen bedömde HovR att Carl Lundström genom sin medverkan haft ett sådant uppsåt att det tolkas som ett indirekt uppsåt till huvudbrotten. Medverkan var straffbar även med

---

⁵² HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.30.

⁵³ Jmf gjordes med Infosoc-direktivet, punkt 27 i ingressen.

⁵⁴ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.31-32.

⁵⁵ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.32-33.

⁵⁶ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.34.

beaktande av den reducering HovR gjort genom att utesluta medverkan grundad på endast likgiltighets uppsåt.⁵⁷

5.3.5 Medhjälp till upphovsrättsintrång

Vid den individuella bedömningen av Peter Sunde Kolmisoppis medverkan hade HovR att bemöta det påstående denne gjort om att han inte alls medverkat till verksamheten på så vis att hans medverkan kunde ses som straffbar. HovR ansåg dock efter utredning om Kolmisoppis medverkan att han medverkat på så vis att hans handlingar kunde medföra en effektivisering driften av The Pirate Bay. Utöver detta konstaterades under utredningen att han medverkat operativt vilket direkt underlättat fildelningen och på så vis främjat huvudbrotten.⁵⁸ Vidare ansågs han medverkat genom att vara delaktig operativt i utvecklingen av tjänstens systematik, sökfunktion, databas samt konfigurerat en lastbalanserare. Dessa handlingar kunde konkret bidragit till finansieringen av verksamheten och ansågs därför på ett adekvat sätt främjat huvudbrotten, HovR fann således att de objektivt utgjort medverkan till dessa brott.⁵⁹

Fredrik Neij ansågs medverkade i programmeringen, systematiseringen och den dagliga driften av The Pirate Bay vilket HovR ansåg objektivt var att bedöma som medhjälp till brott mot upphovsrättslagen.⁶⁰

Vidare bedömde HovR om uppsåt kunde anses förelegat Kolmisoppis och Neijs handlingar, de fann att Kolmisoppis avsikter inte endast varit likgiltighetsuppsåt utan grundade sig i ett direkt eller indirekt uppsåt. Uppsåtet ansågs förelegat till såväl medverkansgärningarna som huvudbrotten, vilket medförde möjlighet att fälla honom för ansvar för medhjälp till brott mot upphovsrättslagen. Neij hade invänt att han inte kunde åläggas ansvar på grund av underlåtenhet att handla på ett visst sätt, i detta fall underlåtenhet att avlägsna de filer som spreds olovligt via hemsidan. HovR förde dock argumentation om att arbetet med sidan ständigt krävt aktivt handlande från Neijs sida, det faktum att han gjort ett aktivt val att

---

⁵⁷ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.33-34.

⁵⁸ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.38-40.

⁵⁹ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.41.

⁶⁰ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.28.

låta filerna ligga kvar trots vetskap om deras existens utgör handling, inte underlåtenhet att handla. Neijs handlingar var således att betrakta som uppsåtliga.⁶¹

5.3.6 Påföljd – Allmän prevention

HovR anser dock inte att brotten varit straffbara i samma mån som TR bedömde och de sänkte därför samtliga tilltalades domar från TR både avseende fängelsestraff som skadeståndens storlek. De fann dock liksom TR att straffvärdet för medhjälp kan sättas lika högt som det straff som aktualiseras för huvudbrotten. De ansåg även, med hänsyn till hur vanligt förekommande fildelning var vid tidpunkten för domen, att det var av stor betydelse att beakta allmän prevention genom att tilldela fängelse för brott mot upphovsrättsintrång.⁶²

The Pirate Bay ansågs bedrivits i ett kommersiellt syfte med hänsyn till de reklamintäkter som influerades till verksamheten. De tilltalade kan därför utöver medverkansbrotten ansetts utnyttjat verken ekonomiskt. På grund av detta sågs det av mindre intresse för ersättningsansvaret om de straffrättsligt setts som medhjälpare eller gärningsmän. Det utnyttjande av verken som ansågs föreligga medförde ersättningsskyldighet enligt 54 § första stycket URL och ansågs ej beroende av medverkansansvarets straffrättsliga klassificering.⁶³ Samtliga tilltalade i målet dömdes därmed för medhjälp till upphovsrättsintrång.

5.3.7 Beviljades ej prövningstillstånd, HovR:s dom utgör därmed prejudikat

HovR:s dom överklagades, HD valde dock att inte bevilja prövningstillstånd i målet. HD ansåg inte heller att det förelåg sådana oklarheter som de tilltalade gjort gällande kring tolkningen av e-handelsdirektivet att det fanns anledning att inhämta ett förhandsavgörande från EU.⁶⁴ HovR:s dom får på så vis tillmätas stor vikt då det är denna som blir prejudicerande inför framtiden. Denna dom medför riktlinjer för hur internetleverantörer bör handla och visar på att det i vissa fall kan vara straffbart att tillhandahålla en sajt som kan främja upphovsrättsintrång.

---

⁶¹ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.27-28.

⁶² HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.47.

⁶³ HovR:s deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet), s.50-51.

⁶⁴ Högsta domstolens beslut den 1 februari 2012, mål nr B 5880-10.

6 The Pirate Bay, efter domarna

6.1 Sidans utveckling

The Pirate Bay var en välbesökt sida och under tiden för när målet var uppe i rätten kom sidans användande att öka. I skrivande stund det vill säga i mitten av maj 2012 är sidan den trettonde mest besökta sidan i Sverige och 71 mest besökta i världen⁶⁵, det sista kan jämföras med siffran åttiosju som sidan låg på för ett år sedan. The Pirate Bay kan idag inte anses vara den sida den var för ett par år sedan.⁶⁶ Lagliga alternativ som Spotify har lanserats på senare år, där användarna helt legalt kan lyssna på den musik de själva väljer, intäkter till sidan sker sedan via reklam.

6.2 Kort om film och musikindustrin

Den lovlige och olovlige fildelning som skett över internet har haft effekter av olika slag på musikindustrin. För de som arbetat med distribution och produktion av skivor kom fildelningen att medföra minskad arbetsbörda. Intäkter influtna från den svenska skivförsäljningen sjönk under åren 2000-2008 från 1 654,5 till 781,9 miljoner kronor.⁶⁷ Dock inträffade en ökning gällande inkomster från konserter, festivaler och andra evenemang vilket blev märkbart genom att Svenska tonsättares internationella musikbyrås (STIM) avgifter ökade från 42 till 90 miljoner kronor. Från de fem största livearrangörerna i Sverige ökade intäkterna under denna period från ca 440 till strax under 1 000 miljoner kronor.⁶⁸

---

⁶⁵ www.alex.com/topsites.

⁶⁶ Andreasson J och Schollin K, ”Goda och onda medhjälpare – Är du socialt adekvat lille vän?”, s.535.

⁶⁷ Försäljningssiffrorna inkluderar försäljning via digitala sajter, som exempelvis iTunes.

⁶⁸ Andreasson J och Schollin K, ”Goda och onda medhjälpare – Är du socialt adekvat lille vän?”, 2001-s.534-ff., s.542, text i fotnot 23.

7 Analys

7.1 EU:s syn genom direktiven

I Artikel 8.3 i infoc-direktivet framgick att medlemsstaterna skulle möjliggöra för en rättighetsinnehavare att ålägga en mellanhand, vars tjänst utnyttjats av annan för intrång, ansvar. Utifrån detta kan tolkas att det torde ses korrekt att mellanhänder kan åläggas ett medverkansansvar, det framgår vidare ej hur vidsträckt ett sådant ansvar kan tolkas. I Artikel 8.1 stadgas att sanktioner för intrång i upphovsrätten bör verka avskräckande, artikeln omfattar dock ej bestämmelser om hur det bör tolkas vid medverkansgärningar.

7.2 Fildelning sett ur ett historiskt perspektiv

Det har framförts kritik rörande The Pirate Bay målet från många olika aktörer, åsikter har framförts från de som anser att lagen borde förändras samt kritik för hur domstolarna dömt i målen. Vidare har det framkommit åsikter rörande att lagen i förhållande till dagens samhälle känns föråldrad. När diskoteken kom till världen framfördes kritik från musikerna över att deras musik spelades utan samtycke, dåtidens bovar kan ha ansetts vara discjockeyer (DJ:s). Det är möjligt att de hade kunnat ådömas ansvar för upphovsrättsintrång och att de diskotek som de spelade på hade kunnat dömas för medverkansansvar för det främjande deras tillhandahållande av lokaler utgjorde. Istället insågs det att en ändring var nödvändig för att anpassa reglerna efter den utveckling som samhället genomgick. Det känns aktuellt, i relation till den historia musikbranschen haft sedan 60-talet där underhållning i form av live-musik på restauranger ersatts av spelningar med världskända DJ:s, att även reglerna kring musiken anpassas efter den utveckling som konstant sker kring oss. När DJ:s på 70-talet började spela musik på olika diskotek blev det ett rabalder utan dess like. Lagen blev därmed föremål för viss reform för att göra deras verksamhet laglig genom att musikerna istället erhöll ersättning för det utnyttjande deras verk blev utsatta för. Efter ändringen verkade samtliga berörda parter nöjda. Frågan blir således om fildelning verkligen utgjort ett massivt bekymmer för uphovsmän att fortsätta sin verksamhet eller är det bara ett steg i utvecklingen, som inte ens borde vara önskvärd att angripa på så sätt som gjorts i The Pirate Bay-domen. Detta kanske hade gått att lösa genom ett enklare lagändringsförslag kompletterat med passande lagliga alternativ, vilket Spotify blivit då det vid sin tillkomst minskade olovlig fildelning avsevärt.

7.3 Rimligt att ålägga tjänsteleverantörer ansvar, då tjänsten som tillhandahålls i sig är fullt legal?

Det har även framförts synpunkter kring om det kan anses rimligt att ålägga en tjänsteleverantör ansvar för eventuella brott som tjänstens användare kan begå, då den tjänst innehavarna av sidan levererar är fullt legal i sig. Detta skulle kunna verka som en hämmande och avskräckande faktor som kan medföra att tekniken avtar i utveckling. Färre torde våga riskera utveckla och tillhandahålla tjänster som bygger på ny teknik där rättsläget inte är helt klarlagt. Istället borde användarna som valt att utnyttja sidan illegalt och på så vis utfört själva huvudbrottet åläggas straff för detta intrång.

7.4 HovR bedömning

Att HovR dömt som de gjort känns vid granskning av åberopad praxis och lagstiftning i målet inte särskilt överraskande. Det finns lagstiftning genom aktualiserandet av medverkansansvar som kan omfatta den som främjar upphovsrättsintrång. Medverkansansvaret som följer av 23 kapitlet 4 § BrB har ansetts kunna aktualiseras vid samtliga fall som innebär ansvar som föreskriver fängelse som möjlig påföljd. HovR har uttryckt att det inte kan vara meningen att denna paragraf ska ges en strikt ordalydelsestolkning, då det skulle kunna medföra orimliga konsekvenser. Vid granskning av deras domskäl känns det dock onekligen som det är just en strikt ordalydelsestolkning som varit föremål för bedömning av om de tilltalades gärningar borde falla under det ansvar som aktualiseras genom 23 kapitlet 4 § BrB. Objektivt torde de flesta kunna se att de tilltalade i målet genom att de tillhandahållit tjänsten The Pirate Bay har främjat och gjort det enklare för användarna av sidan att kunna begå upphovsrättsliga intrång. Den omständigheten att de endast främjat brott genom sidan ansågs dock ej tillräckligt för att aktualisera ett medverkansansvar. Intrång ska ske av grov oaktsamhet enligt 53 § URL för att fängelse ska kunna bli aktuellt. Den stora frågan torde därför vid bedömning av om en internetleverantör kan dömas för ansvar bli om denne handlat grovt oaktsamt eller uppsåtligt. De krav som ställs vid uppsåtsbedömningen från domstolens sida i The Pirate Bay-målet har tidigare arbetats fram i praxis.

Bland annat hänvisar TR i sin dom till NJA 2007 s.929, och kommer därigenom till slutsatsen att den tilltalades uppsåt inte måste täcka specifika alster som tillgängliggjorts, uppsåt till förhållandet att skyddade verk förekommit på sidan ansågs istället som tillräckligt. Denna bedömning för om uppsåt anses föreligga kan leda till att ett stort antal internetleverantörer kan anses uppsåtligt främja intrång. I målet ansågs det faktum att de tilltalade

främjat brott genom att de tillhandahållit tjänsten och haft insikt om förekomsten av olovligt material, men ändå underlåtit att avlägsna detta material, ansågs av domstolarna vara tillräckligt för att de därigenom haft ett indirekt eller direkt uppsåt till både medverkansgärningarna liksom huvudbrottet.

Det får anses som ett relativt lågt uppsåtskrav som domstolarna finner föreligga för medverkansgärningar. I målet medförde detta att e-handelsdirektivets regler om ansvarsfrihet aldrig blev aktuella då dessa regler inte omfattar fall då brott begåtts uppsåtligen. Domstolens sätt att bedöma uppsåt där de uttryckt att likgiltighetsuppsåt kan vara tillräckligt, kan medföra svårighet för internetleverantörer att åberopa att de ska omfattas av de ansvarsfrihetsregler som e-handelslagen omfattar. Detta skulle kunna strida mot lagens bakomliggande syfte, att underlätta och uppmuntra utveckling av ny informationsteknik.

7.5 Möjliga konsekvenser av domen - dess verkan som prejudikat

Kontentan av domstolarnas ovanstående argumentation medför ett omfattande ansvar för innehavare av internetleverantörstjänster. Frågetecken kring hur vidsträckt detta ansvar kan ställas uppstår därav. Domstolarna gör en kortare jämförelse kring The Pirate Bay och Google samt Youtube, dessa sidor är söksidor på internet som även de onekligen främjar upphovsrättsintrång genom sin funktion och att de innehåller upphovsrättsligt skyddat material. Vid bedömning av ifall även de skulle vara att anse som medhjälpare till brott i lagens mening hänvisar HovR i målet till att dessa sidor har ett så omfattande allmännyttigt intresse och att de även vidtar försiktighetsåtgärder för att motverka intrång. Denna argumentation friar flertalet av annars potentiella medverkare, men den lämnar ändå en viss osäkerhet för vad som krävs av internetleverantörer mer specifikt. Gärningar som klassificeras som intrång verkar under vissa förutsättningar ändå vara accepterade, i en del fall har en sidas sociala adekvans ansetts väga upp förekomsten av skyddat material. Frågan uppstår därmed hur högt kravet på försiktighetsåtgärder kan ställas och hur står dessa i relation till en viss internetleverantörs allmännyttiga egenskaper? Det kan i dagsläget tyckas oklart för vad som mer precist krävs av internetleverantörer för att de ska undslippa ansvar. På ett seminarium som ägt rum den 21 februari 2012 på Juridicum på Stockholms universitet uttryckte professor Peter Asp att det kunde bli svårt att få en praxis för vad den nedre gränsen

för medhjälp till upphovsrättsintrång kan anses gå.⁶⁹ Detta torde medföra att mindre aktörer inom internetleverantörs-branschen inte vågar satsa på sin verksamhet på grund av rädsla att åläggas medverkansansvar och i brist på resurser att aktivt ha möjlighet att förebygga intrång via försiktighetsåtgärder.

I ett vidare perspektiv kan domen som sitt syfte att ge vägledning för när medverkanansvar enligt BrB kan aktualiseras, medföra en oerhört vidsträckt syn på medverkansansvar. Det framkommer att medverkansansvar i både praxis och doktrin ansetts omfatta även situationer där medverkansgärningen varit av vag karaktär. Kan då domen innebära att medverkansansvar blir föremål för en så bred tolkning att exempelvis Volvo kan angripas på samma sätt? De tillverkar bilar som kan brukas på diverse olovliga sätt. Ännu mer troligt är att vapentillverkare skulle kunna åläggas ett medverkansansvar, då de torde i ännu större utsträckning vara medvetna om att vapnen de tillhandahåller lätt kommer i fel händer och på så vis kan användas på olagligt sätt. När medverkansansvar även under vissa förutsättningar kan anses så långtgående att det även kan drabba den som endast medverkat till medverkansgärningen, blir ansvaret något abstrakt. Det torde avskräcka både de som vill sluta annonsavtal och olika finansiärer att sluta avtal för att investera i olika internetleverantörers bolag, av rädsla att kunna åläggas ett sådant medverkansansvar för de fallen att internetleverantörens verksamhet begått intrång.

En viss avstickare men som ändå är av intresse är HovR:s bedömning för vilka krav på uppsåt som gäller för medverkansgärningar. Det framkom vid deras bedömning att de gjorde skillnad på handlingar som företagits uppsåtligt och de som företagits genom grov oaktsamhet samt de handlingar då gärningsmän haft möjlighet att agera men ändå varit likgiltiga, dvs. likgiltighetsuppsåt. Det framkom att de såg likgiltighetsuppsåt som en nedre gräns för uppsåt. Vid bedömning av Carl Lundström som ansågs delaktig genom medhjälp till medhjälp bortsågs det från likgiltighetsuppsåt. De uttrycker att hans medverkan var straffbar även med beaktande av den reducering som gjorts genom att utesluta medverkan grundad på endast likgiltighets uppsåt. Termen uppsåt är dock att betrakta som en högre grad av ett oaktsamt/uppsåtligt handlande än termen grov oaktsamhet som även den förekommer i lagtexten. Uttalandet bidrar till viss oklarhet vid bedömning av vad som krävs rörande uppsåt i förhållande till medverkansansvar, räcker det då med att en handling företa-

---

⁶⁹ <http://www.juridicum.su.se/jurweb/aktuellt/visa.asp?newsid=1163 & lang=swe>

gits grovt oaktsamt, eller bortfaller även detta vid bedömning genom att det har lägre rang än uppsåt?

Domen kan som prejudikat anses öppna upp för diskussion kring var gränsen för medhjälp egentligen går. Det kan tyckas oklart vad som krävs av en internetleverantör. Domen har både hyllats och kritiserats. Den kan dock anses bristfällig i syfte att ge vägledning och inbringa förutsebarhet för var gränsen för medverkansansvar går och vad som egentligen kommer krävas av internetleverantörer i framtiden. Det verkar vara en avvägning till tjänstens natur, där social adekvans verkar vägt tungt i förhållande till vidtagna försiktighetsåtgärder.

7.6 Vilka hade konsekvenserna kunnat bli vid motsatt utfall av domen?

Att domstolen dömt som de gjort kan så här i efterhand ändå förstås, domen faller som ett pussel, och på så vis de aktualiserat de relativt svaga krav på uppsåt och medverkansansvar från tidigare praxis faller pusselbitarna väl på plats för att mynna ut i den slutliga domen.

Vad hade egentligen hänt annars, det känns som de direktiv som finns från EU inom området talar ett tydligt språk när det kommer till att skydda upphovsmän. Det talas på flera håll i direktiven om vikten att värna rättighetsägarnas skydd. Det torde tyda på att för de fall domstolarna inte hade funnit den svenska lagstiftningen tillräcklig, för att ålägga männen bakom den internationella boven The Pirate Bay straff, hade påtryckningar om lagändring från EU blivit för handen.

8 Slutsats

Slutligen kan konstateras att den deldom HovR kom fram till var välskriven och kan framstå som logisk. Vid närmre granskning och då den sätts i ett större perspektiv torde den dock kunna erhålla viss kritik, eftersom den till viss del lämnar läsaren undrande kring vad domstolen i slutändan anser utgör gällande rätt i förhållande till medhjälp till upphovsrättsintrång. Gränsen för medhjälp som även enligt domen innefattar något så diffust som medhjälp till medhjälp framstår till viss del som oklar. Domen kan möjligen medföra ett så vidsträckt medverkansansvar att den kan få oönskade konsekvenser som inte kan uppfattas som annat än orimliga. Det verkar vara tillräckligt med ett i princip obetydligt medverkande för att åläggas ansvar. Dessutom anses ett likgiltighetsuppsåt vara tillräckligt för att en tjänsteleverantör ska anses ha främjat brott på sätt som kan anses uppsåtligt. Konsekvenserna av detta blir därmed att det skydd tjänsteleverantörer kan åtnjuta genom e-handelsdirektivets regler om ansvarsfrihet blir tämligen enkla att kringgå. Något som inte kan anses ligga i linje med direktivets syfte. Var gränsen för en internetleverantörs ansvar egentligen går, verkar i slutändan helt vara en avvägning av tjänstens sociala adekvans i förhållande till vidtagna försiktighetsåtgärder. Detta i sig ger inte särskild vägledning för vad som egentligen kan krävas av internetleverantörer i framtiden. Det kan inte anses annat än förargligt att ett förhandsavgörande gällande e-handelsdirektivet inte inhämtades för att ge vidare vägledning inför framtiden och det får anses beklagligt att fallet inte prövades av HD, i sådana fall hade det möjligen kunnat bringas mer klarhet i ett nu relativt osäkert rättsläge.

Referenslista

EU-rätt

Rådets direktiv 91/250/EGG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 – om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter

Svensk rätt

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Brottsbalk (1962:700)

Förarbeten

Prop.2004/05:110

Rättsfall

Stockholm Tingsrätts dom B 13301-06 (Pirate Bay-målet) meddelad den 17 april 2009

Svea Hovrätts deldom B 4041-09 (Pirate Bay-målet) meddelad den 26 november 2010

Beslut samt förberedande skrivelser för The Pirate Bay-målet

Riksåklagarens svarskrivelse Dnr ÅM 20011/4937 beteckning B 5880-10

Högsta domstolens beslut den 1 februari 2012, mål nr B 5880-10.

Litteratur

Olsson, Henry, Upphovslagstiftningen en kommentar; upplaga 3:1, Nordstedt Juridik AB, 2009

Bernitz Ulf, Karnell Gunnar, Pehrson Lars, Sandgren Claes, Immaterialrätt och otillbörlig konkurrens, elfte upplagan, Handelsbolaget Immateriellt Rättsskydd i Stockholm, 2009

Artiklar

Svensk Juristtidning 2011 av Andreasson J och Schollin K, ”Goda och onda medhjälpare – Är du socialt adekvat lille vän?”

Internetsidor

Patent- och registreringsverket, kunskapscenter, immaterialrätt, piratkopiering.

<http://www.prv.se/sv/Kunskapscenter/Immaterialratt/Piratkopiering/>

tillgänglig den 12 maj 2012

Axhamn Johan IRI Promemoria 1/2012, Ansvar för medhjälp till upphovsrättsintrång-särskilt i onlinemiljö, Institutet för rättsinformatik Juridiska fakulteten, Stockholms universitet.

<http://www.juridicum.su.se/iri/docs/IRI-PM/2012-01.pdf>,

tillgänglig den 8 Maj 2012

Sammanfattning från seminarium - Medhjälp till upphovsrättsintrång – var går gränsen? den 21 februari 2012 på Juridicum på Stockholms universitet

<http://www.juridicum.su.se/jurweb/aktuellt/visa.asp?newsid=1199&lang=swe>,

tillgänglig den 8 Maj 2012

www.alexacom.com/topsites, tillgänglig den 9 maj 2012